

**โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่เฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร จังหวัดสตูล
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล**

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

การใช้เทคโนโลยีการเกษตร หรือนวัตกรรมที่เหมาะสม เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาการเกษตรที่จะช่วยเพิ่มผลผลิตและสร้างแรงจูงใจในการกระตุ้นเศรษฐกิจการผลิตภาคการเกษตร โดยจำเป็นต้องมีการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างองค์กรวิจัยและพัฒนาภาคการเกษตร ที่เป็นแหล่งบริการความรู้เฉพาะด้านกับเกษตรกรเป้าหมายที่จะต้องนำความรู้ วิทยาการใหม่ และการบริการทางวิชาการโดยอาศัยช่องทาง (Channel) ต่างๆ ที่สามารถให้บริการตรงความต้องการ และทันต่อเหตุการณ์ การจัดตั้งคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถทำให้การบริการทางวิชาการ และการถ่ายทอดเทคโนโลยี บรรลุผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังเร็วขึ้น ซึ่งการดำเนินงานในรูปแบบนี้ จะเป็นการบูรณาการนักวิชาการแต่ละสาขา ทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง พัฒนาที่ดิน ฯลฯ โดยอาศัยเครื่องมือ อุปกรณ์ เข้าช่วยในการปฏิบัติงาน สามารถเคลื่อนที่เข้าไปได้ทุกจุดสร้างแรงดึงดูดใจให้กับเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่เป้าหมาย เป็นการกระตุ้นเกษตรกรให้เกิดการตื่นตัว และยอมรับนวัตกรรมใหม่ๆ ได้เป็นอย่างดี

ในวโรกาสที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษา ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงขอพระราชทานอนุญาตจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ กราบบังคมทูลถวายแด่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และทรงรับโครงการดังกล่าวไว้ในพระราชานุญาต พระราชทานพระราชานุญาตอัญเชิญพระนามาภิไธยย่อไว้ในเครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการ

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

หน่วยงานกรมวิชาการเกษตร รับผิดชอบและเข้าร่วมออกให้บริการคลินิกเกษตรด้านพืช รวมทั้งแจกจ่ายเอกสารคำแนะนำ พันธุ์พืช สารสมุนไพรป้องกันกำจัดแมลง และสารจุลินทรีย์ป้องกันโรคพืช แก่เกษตรกรผู้ที่เข้ารับบริการฯ และมีการติดตามผล ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่เกษตรกร

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- เพื่อให้งานวิจัยพัฒนาและงานบริการวิชาการจัดการไร่นา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เป้าหมายที่มีศักยภาพการผลิต ช่วยสนับสนุนกระบวนการบริหารงานเทคโนโลยีที่มุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกร ช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรคให้เกษตรกรได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์
- เพื่อสร้างและพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริมและศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในการณรงคืพื้นที่เกษตรกร และการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อให้บริการแก่เกษตรกรในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคด้านการผลิตทางการเกษตรได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

พื้นที่จังหวัดสตูลตามแผนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

พื้นที่อำเภอเมือง อำเภอท่าแพ อำเภอกวนโดน อำเภอละงู และอำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล ซึ่งปฏิบัติตามแผนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

- สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล กรมส่งเสริมการเกษตร

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล กรมวิชาการเกษตร

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท เบิกจ่าย ๔๙,๕๙๗ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล ร่วมปฏิบัติงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ตามแผนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสนับสนุนแผนโครงการจังหวัดเคลื่อนที่ฯ ของจังหวัดสตูล รวมทั้งสิ้น ๔ ครั้ง โดยร่วมออกให้บริการวิชาการด้านพืชและร่วมจัดนิทรรศการ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๑ - กันยายน ๒๕๖๒ ซึ่งมีเกษตรกรเข้ารับบริการในคลินิกพืช (คลินิกเกษตร ๐๒) จำนวน ๑๘๙ ราย ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ ๑ การให้บริการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ จังหวัดสตูล (ต.ค. ๖๑ - มิ.ย. ๖๒)

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	สถานที่ดำเนินการ	จำนวนเกษตรกร (ราย)
๑.	๑๗ มกราคม ๒๕๖๒	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ต.กำแพง อ.ละงู จ.สตูล	๑๐๐
๒.	๒๒ เมษายน ๒๕๖๒	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ต.นิคมพัฒนา อ.มะนัง จ.สตูล	๕๓
๓.	๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒	โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๔๒ ต.เกตรี อ.เมือง จ.สตูล	๓๐
๔.	๑ สิงหาคม ๒๕๖๒	หอประชุมเฉลิมพระเกียรติ ๘๔ พรรษา องค์การบริหารส่วนตำบลแปะ-ระ ตำบลแปะ-ระ อำเภอท่าแพ จังหวัดสตูล	๖

รวมเกษตรกรเข้ารับบริการทั้งสิ้น

๑๘๙

โดยทางหน่วยงานได้มีการให้คำแนะนำ วิเคราะห์วินิจฉัยโรค แมลง และสัตว์ศัตรูพืช และให้ความรู้เกี่ยวกับการปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษาพืชผัก พืชไร่ ไม้ผล ยางพารา และพืชอื่นๆ รวมทั้งแจกเอกสารคำแนะนำ เมล็ดพันธุ์พืช และต้นพันธุ์พืช แก่เกษตรกรผู้เข้ามาเข้ารับบริการ สำหรับเกษตรกรที่มีปัญหาต้องแก้ไขอย่างต่อเนื่อง เจ้าหน้าที่ได้เข้าไปติดตามในพื้นที่ โดยแนะนำให้ปฏิบัติตามคำแนะนำ เพื่อป้องกันกำจัดโรคและแมลงในพืชนั้น ๆ ตลอดจนเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่เกษตรกร เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิจัยพัฒนาต่อไป โดยมีเกษตรกรที่มาขอคำปรึกษาคลินิกพืช จำนวน ๑๗๒ ราย แบ่งตามชนิดพืชที่เกษตรกรประสบปัญหาดังนี้

ชนิดพืช	จำนวน(ราย)
พริก	๕๖
ถั่วฝักยาว	๑๔
มะเขือ	๕๒
ข้าวโพด	๒
มะพร้าว	๑
เงาะ	๖
มะม่วง	๒
ทุเรียน	๗
มะนาว	๑๓
แตงกวา	๔
มะพร้าว	๔
กาแฟ	๔
ยางพารา	๔
ปาล์ม	๓
รวม	๑๗๒

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- เกษตรกรที่เข้ารับบริการฯ ได้รับคำแนะนำทางวิชาการสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ และพัฒนาอาชีพของตนเองให้ดีขึ้น
- เกษตรกรที่เข้ารับบริการฯ ได้รับคำแนะนำทางวิชาการแล้วได้รับการติดตามอย่างต่อเนื่อง มีความรู้และทักษะในการปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษาพืชผัก และไม้ผล ที่มีศักยภาพในพื้นที่

๙. ปัญหา / อุปสรรค

-

จากนั้นได้มีการติดตามให้บริการแก้ไขปัญหในพื้นที่เกษตรกร (คลินิกเกษตร ๐๕) จำนวน ๖๐ ราย โดยการให้คำแนะนำ วิเคราะห์วินิจฉัยโรค แมลง และสัตว์ศัตรูพืช และให้ความรู้เกี่ยวกับการปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษาพืชผัก พืชไร่ ไม้ผล ยางพารา และพืชอื่นๆ รวมทั้งแจกเอกสารคำแนะนำ เมล็ดพันธุ์พืช และต้นพันธุ์พืช แก่เกษตรกรผู้เข้ามาเข้ารับบริการ สำหรับเกษตรกรที่มีปัญหาต้องแก้ไขอย่างต่อเนื่อง เจ้าหน้าที่ได้เข้าไปติดตามในพื้นที่ โดยแนะนำให้ปฏิบัติตามคำแนะนำ เพื่อป้องกันกำจัดโรคและแมลงในพืชนั้น ๆ ตลอดจนเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่เกษตรกร เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิจัยพัฒนาต่อไป ดังแสดงในตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ ติดตามและประเมินปัญหา การให้บริการในพื้นที่เกษตรกร (คลินิกเกษตร ๐๕)

ชนิดพืช	ปัญหาที่พบ	คำแนะนำ/แนวทางการแก้ปัญหา
๑. พริก	- ใบหงิก	๑. เพิ่มความชื้นในแปลงด้วยการให้น้ำในช่วงแล้งอย่างสม่ำเสมอ ๒. ใช้สารสกัดฉีดพ่น ถ้าระบอดรุนแรงฉีดพ่นด้วยสารเคมีคาร์โบซัลเฟน, อิมิตาโคลพริด อย่างใดอย่างหนึ่งทุกๆ ๗-๑๐ วัน
	- ยืนต้นตาย	๑. คลุกเมล็ดด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น แมนโคแซบ ก่อนหว่าน ๒. ใช้สารจุลินทรีย์ Bacillus Subtilis หรือ ใช้สารเคมีเบนโนมิลฉีดพ่น
	- โรคแอนแทรคโนส	๑. ใช้ชีวภัณฑ์ BS W.๑๓ ในการป้องกันกำจัดโรคแอนแทรคโนส BS จำนวน ๕๐ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นหรือราดทุกๆ ๗ วัน ติดต่อกัน จำนวน ๔-๕ ครั้ง
๒. พืชผัก	- หนอนกัดกินใบ	๑. ใช้สารสกัดสมุนไพรฉีดพ่น
๓. มะเขือ	- ยอดเน่า	๑. ใช้สารสกัดสมุนไพรฉีดพ่น หากมีการระบาดรุนแรงให้ฉีดพ่นด้วยสารเคมีคาร์โบซัลเฟน

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- เกษตรกรที่เข้ารับบริการฯ ได้รับคำแนะนำทางวิชาการแล้วนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ และพัฒนาอาชีพของตนเองให้ดีขึ้น
- เกษตรกรที่เข้ารับบริการฯ ได้รับคำแนะนำทางวิชาการแล้วได้รับการติดตามอย่างต่อเนื่อง มีความรู้และทักษะในการปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษาพืชผัก และไม้ผล ที่มีศักยภาพในพื้นที่

๙. ปัญหา / อุปสรรค

- เกษตรกรที่มารับบริการส่วนใหญ่ไม่ได้เตรียมตัวอย่างพืชมาด้วย ทำให้ข้อมูลที่ได้รับไม่ชัดเจนเท่าที่ควร

ภาพกิจกรรม การให้บริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ จังหวัดสตูล ครั้งที่ ๑
วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒
ณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ต.กำแพง อ.ละงู จ.สตูล

ภาพกิจกรรม การให้บริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ จังหวัดสตูล ครั้งที่ ๒
วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๒
ณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ต.นิคมพัฒนา อ.มะนัง จ.สตูล

ภาพกิจกรรม การให้บริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ จังหวัดสตูล ครั้งที่ ๓
วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒
ณ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๔๒ ต.เกตรี อ.เมือง จ.สตูล

ภาพกิจกรรม การให้บริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ จังหวัดสตูล ครั้งที่ ๔
วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒
ณ หอประชุมเฉลิมพระเกียรติ ๘๔ พรรษา องค์การบริหารส่วนตำบลแปะ-ระ
ตำบลแปะ อำเภอกาบัง จังหวัดสตูล

ภาพคลินิกเกษตร ๐๕

**โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี จังหวัดสตูล
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล**

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) เป็นโครงการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสืบทอดงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ทรงอนุรักษ์ต้นยางนา ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๐๓ ทรงเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรงดำเนินการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ ในปี พ.ศ.๒๕๓๕ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินการอนุรักษ์พืชพรรณของประเทศเป็นธนาคารพืชพรรณ โดยทรงเน้นให้มีการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชที่หายากหรือกำลังใกล้สูญพันธุ์ เพื่อไว้เป็นแหล่งเชื้อพันธุ์พืชให้คงอยู่ตลอดไป ตลอดจนการนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพันธุ์เพื่อให้ได้พันธุ์ดียิ่งขึ้นต่อไป ในระหว่างการดำเนินงานได้ทรงติดตามผลงานที่ได้ดำเนินงานอย่างละเอียดถี่ถ้วน แรกเริ่มการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชได้ทำอยู่เพียงในห้องปฏิบัติการภายในโครงการส่วนพระองค์ฯ สวนจิตรลดา เท่านั้น กิจกรรมไม่กว้างขวาง ไม่ได้ขยายสู่ภายนอกต่อ เมื่อมีโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ ขึ้นจึงได้ขยายออกไปตามจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศโดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนราชการทั้งสถาบันการศึกษาและผู้ว่าราชการจังหวัด โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ เป็นโครงการที่แตกต่างจากโครงการพระราชดำริอื่นๆ เนื่องจากเป็นโครงการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงกำกับดูแลเองในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ คือกิจกรรมปกป้องพันธุกรรมพืช กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวม กิจกรรมปลูกรักษาอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ จัดตั้งศูนย์ข้อมูลพันธุกรรมพืช วางแผนพัฒนาพันธุ์พืช กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช และกิจกรรมสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช เช่น งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เป็นต้น

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล ได้ดำเนินการก่อตั้ง เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๑ โดยที่ดินดังกล่าวเป็นที่ดินของรัฐที่ขออนุญาต ที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งสายเหวี่ยง หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโดน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล จำนวน ๑๕๐ ไร่ ในการจัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล เพื่อประโยชน์ในการ ศึกษา วิจัย และพัฒนาพืชเครื่องจักรกลทางการเกษตรและปัจจัยการผลิต ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืช สู่กลุ่มเป้าหมาย ทั้งภาครัฐเอกชน และเกษตรกร บริการวิเคราะห์ ทดสอบ ตรวจสอบ รับรองมาตรฐานสินค้าพืช รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับดิน น้ำ ปุ๋ย พืช วัสดุการเกษตร ผลผลิตพืช และผลิตภัณฑ์พืช ตามภารกิจของกรมฯ

ดังนั้นตามที่มีมติมอบหมายให้ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล ดำเนินการเสนอแผนการดำเนินงาน/งบประมาณ ปี ๒๕๖๒ ในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อปกป้องรักษาพันธุกรรมพืช ไม้ประจำถิ่น ไม้พื้นเมือง เพื่ออนุรักษ์ ในพื้นที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล จำนวน ๑๐ ไร่ ให้กับเกษตรกรในพื้นที่และบุคคลทั่วไปที่สนใจ ในการอนุรักษ์ไม้ประจำถิ่น ไม้พื้นเมือง ในพื้นที่ดังกล่าวต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ลักษณะพันธุกรรมพืชไม้ประจำถิ่น ไม้พื้นเมือง ในศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล

- เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้วิธีการปลูก การดูแลรักษา ไม้ประจำถิ่น ไม้พื้นเมือง

- เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมที่มีอยู่ในพื้นที่

- เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการอนุรักษ์ไม้ประจำถิ่น ไม้พื้นเมือง

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่ออนุรักษ์พันธุกรรมพืชไม้ประจำถิ่น ไม้พื้นเมือง และรักษาสภาพแวดล้อมที่มีอยู่ในพื้นที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้วิธีการปลูก การดูแลรักษา ไม้ประจำถิ่น ไม้พื้นเมืองที่มีความสำคัญในพื้นที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ในการอนุรักษ์ปกป้องรักษาพันธุกรรมพืช ไม้ประจำถิ่น ไม้พื้นเมืองให้กับเกษตรกร นักเรียน นักศึกษา ประชาชน และผู้สนใจทั่วไป ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐ เอกชน สมาคม องค์กร/กลุ่มด้านการเกษตร และสามารถนำความรู้ที่ได้รับ นำไปใช้ประโยชน์และประยุกต์ในพื้นที่อื่นต่อไป

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล หมู่ ๒ ตำบลควนโดน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล หมู่ ๒ ตำบลควนโดน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล กรมวิชาการเกษตร

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
เบิกจ่ายไปแล้ว ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมปกป้องพันธุ์กรรมพืช

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล ได้กำหนดแนวกันไฟ และกำหนดเส้นทางศึกษาธรรมชาติ

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- กำหนดจุดปักถั่ว

- กำหนดเส้นทางผ่าศูนย์กลาง ๕๐ เซนติเมตร

๙. ปัญหา / อุปสรรค

-

ภาพกิจกรรม

**โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียน
ตำบลดงระเวนชายแดน
บ้านสามแดง และยูงทองรัฐประชาสรรค์ จังหวัด
สตูล
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล**

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

เนื่องจากปัญหาความยากจน และความทุกข์ยากของราษฎร ในถิ่นทุรกันดารห่างไกลการคมนาคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนมักจะขาดแคลนอาหารจากการผลิตที่ไม่เพียงพอ และการบริโภคไม่ถูกต้อง ทำให้เยาวชนในพื้นที่ดังกล่าว เติบโตอย่างไม่มีคุณภาพ ร่างกายอ่อนแอ ด้วย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก และเยาวชนโดยได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมโรงเรียนในท้องถิ่น

ทุรกันดาร ทรงพบว่าปัญหาความยากจนและทุกข์ยากของราษฎร ในพื้นที่ห่างไกลมักขาดแคลนอาหารจากการผลิตที่ไม่เพียงพอต่อการบริโภค ทำให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่ดังกล่าว มีร่างกายอ่อนแอ นำไปสู่การพัฒนาสติปัญญา ไม่เต็มศักยภาพ จึงได้ทรงริเริ่มโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันขึ้นในโรงเรียนสังกัด ตชด. และขยายผลไปในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) และโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม กิจกรรมที่ทรงเน้น คือ ให้เด็กนักเรียน ครู และผู้ปกครองร่วมกันทำการเกษตรในโรงเรียน และนำผลผลิตที่ได้มาประกอบเป็นอาหารกลางวัน ซึ่งนอกจากช่วยแก้ไขปัญหาคาดแคลนอาหารกลางวันแล้ว ยังทำให้เด็กนักเรียนได้รับความรู้ทักษะด้านโภชนาการและการเกษตรแผนใหม่ที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ และขยายผลกิจกรรมที่ดำเนินการในโรงเรียนสู่ชุมชน และครัวเรือนของนักเรียนในโรงเรียน ตชด. ต่อไป

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ตามที่โรงเรียนตำบลดงระเวนชายแดนบ้านสามแดง หมู่ที่ ๑๑ ตำบลควนกาหลง อำเภอกวนกาหลง และโรงเรียนตำบลดงระเวนชายแดนยูงทองรัฐประชาสรรค์ หมู่ที่ ๔ ตำบลควนกาหลง อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล ได้มีหนังสือขอสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เนื่องด้วยทางโรงเรียนตำบลดงระเวนชายแดนบ้านสามแดงและโรงเรียนตำบลดงระเวนชายแดนยูงทองรัฐประชาสรรค์ ได้ดำเนินการโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันให้กับนักเรียนนำผลผลิตที่ได้มาประกอบอาหารเพิ่มผลผลิตให้ดีขึ้นเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน จึงให้ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสนับสนุนเมล็ดพันธุ์และแนะนำวิธีการปลูกพืชอาหาร

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- เพื่อถ่ายทอดความรู้ การผลิตพืชผักอาหารกลางวัน ในโรงเรียน ตชด. จังหวัดสตูล
- เพื่อขยายผลแปลงผักสู่ครัวเรือน โดยการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผักสู่ครัวเรือนของนักเรียนใน

โรงเรียน ตชด.

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้ครูและนักเรียนได้ปฏิบัติการดูแลรักษาพืชชนิดต่างๆ ผลิตพืชผักอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการให้แก่นักเรียน ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และขยายผลผลิตแปลงผักไปสู่ครัวเรือนให้โรงเรียนมีรายได้จากการขายผลผลิตที่เกินความต้องการของโรงเรียนแก่ประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงนักเรียน ได้รับความรู้ในการผลิตพืชผักอาหารกลางวัน ในโรงเรียน ตชด. มีการขยายผลแปลงผักสู่ครัวเรือนของนักเรียนในโรงเรียนตชด. และเครือข่ายผู้ปกครองของโรงเรียน โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ความรู้ ให้กับเกษตรกรในชุมชน และเครือข่ายผู้ปกครอง

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

- โรงเรียน ตชด.บ้านसानแดง หมู่ที่ ๑๑ ตำบลควนกาหลง อำเภอควนกาหลง
- โรงเรียน ตชด.ยูงทองรัฐประชาสรรค์ หมู่ที่ ๔ ตำบลควนกาหลง อำเภอควนกาหลง

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- โรงเรียน ตชด.บ้านसानแดง หมู่ที่ ๑๑ ตำบลควนกาหลง อำเภอควนกาหลง
- โรงเรียน ตชด.ยูงทองรัฐประชาสรรค์ หมู่ที่ ๔ ตำบลควนกาหลง อำเภอควนกาหลง

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล กรมวิชาการเกษตร

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๗๐,๐๐๐ บาท
เบิกจ่ายไปแล้ว ๖๙,๙๖๒.๓๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

- สนับสนุนปัจจัยการผลิตปุ๋ยหมักเต็มอากาศ จำนวน ๒๐ กระสอบ และมอบชีวภัณฑ์แทนแดงให้กับโรงเรียน ตชด.บ้านसानแดง และโรงเรียน ตชด.ยูงทองรัฐประชาสรรค์

๘. ปัญหา / อุปสรรค

-

ภาพกิจกรรม

ภาพกิจกรรม

คณะผู้จัดทำ

นายชนินทร์	ศิริขันตยกุล	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ ทำหน้าที่ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล
นางสาวอาภา	สุขการัก	เจ้าพนักงานการเกษตรปฏิบัติงาน
นางสาวถาวรีย์	แซ่ย่อง	เจ้าพนักงานธุรการ